

PUSZTADOKTOR MAGAZIN

XI. évfolyam 10-11. szám a Madárkórház Alapítvány havilapja 2016. október-november

- Macskabagolyról
- Banánevíz ölyv
- Madárkalács házilag
- Irodalmi pályázat madarakról, emberekről

Köszönjük! Egy rövid szócska utána egy felkiáltójellel, pedig tőmondat. Naponta elhangzik, mondjuk, ha csak megfogja valaki a bejáratú ajtót, ha előre engedünk valakit a buszon, egy szóval ha előzékenyek vagyunk. Önök is előzékenyek voltak, felelősen cselekedtek, amikor úgy döntöttek, hogy adójuk egy százalékát nekünk ajánlják fel. Köszönjük! Mi sem tudunk mást mondani, de szeretnénk, ha e rövidke szó mögött éreznék, hogy többre gondolunk, mint egy rutinos udvariasságra. Amikor megérkezik az első értesítő arról, mennyi lett a felajánlások összege, egy kisgyermek izgalmaival bontjuk ki a borítékot. Idén kicsit több mint 46 millió forintot szántak nekünk önök. Örülünk ennek az összegnek, mert nagy szükség van rá a madarak gyógyításához. Örülünk, mert több pénzt kaptunk, mint tavaly, vagy azelőtt, így nagy része már meg van a biztonságos működésünknek. Örülünk, mert ha

jövőre is hozzá tudjuk tenni a munkánkat, ötleteinket, akkor jut majd fejlesztésre is. És örülünk, főleg azért, mert a nagyobb összeg több támogatót jelent, több olyan embert, akik úgy gondolkodnak, mint mi, akik fontosnak tartják a természeti értékeink megővését. Fontos szólni a köszönet mellett a felelősségről is. Saját elvárásainknak is meg kell felelni úgy, hogy a támogatóink is elégedettek legyenek velünk, ha meglátogatnak bennünket. Felelősséggel, szabályosan és a lehető leghatékonyabban kell felhasználnunk ezt a támogatást. Ebben az évben eddig 913 madarat mentettünk meg, a tarósan sérültek és kezelés alatt lévők száma pedig eléri a 352 példányt. A kórház működtetésének csak egy részét fedezi az egy százalékos felajánlások összege, a többit nekünk kell előteremteni a belépőjegyekből és más források felkutatásával, mivel állami támogatást nem kapunk. Tehát mindenre nem jut belőle, de erős alapot ad a jövő évi építkezéshez, biztonságot és főleg lendületet a tervezéshez, a napi munkához. Bízunk benne, hogy mindezt érzik önök is, amikor azt mondjuk: Köszönjük! A Madárkórház költségének legnagyobb részét a működési költség teszi ki, a rezsit, a madarak gyógykezelését, napi gondozását. E

munka mellett kell a kórház állagát megővni, és fejleszteni is szükséges. Az év második felében már elindultak ezek a munkálatok. Az állagmegővás mellett új elemmel is bővültünk, a bejárat előtti parkolóban megépült a kemencénk, mely alapja és bázisa lesz jövőre a parkba látogatók fogadásának. A napokban indult el annak a hűtőkamrának a kialakítása, amit már évek óta szeretnénk megvalósítani, de csak idén nyílt rá lehetőség. Turisztikai fejlesztéseinket is szeretnénk folytatni. Ennek a munkának, tervezésnek záloga az önök felajánlása, támogatása. Mi pedig a kétkezi munkánkat, ötleteinket tesszük hozzá. Új koncepciónk szerint amit lehet, elvégzünk mi a fejlesztések során, legyen az hídépítés, vízvezeték telepítés, amihez nem értünk, ott pedig elsősorban más civil szervezetek, vagy önkéntesek segítségét kérjük. A kemencénk is így épült, ezzel közel fél millió forintot spóroltunk, és így a hűtőkamránk bekerülési költsége is jóval a piaci ár alatt lesz. Úgy gondoljuk, ez a koncepció jó, hiszen így tudjuk a leghatékonyabban felhasználni a támogatásokat, így marad a legtöbb érték az alapítványnál, így tudunk esztétikát nyugodtan lefeküdni. Azzal a tudattal, hogy nem csak felhasználjuk a támogatásukat, hanem meg is becsüljük, vigyázunk rá.

*Konyhás István
Madárpark igazgatóhelyettese*

A banánevő ölyv

Jóízűen falatozza a banánt az a fiatal darázsölyv, ami október 23-án került be hozzánk Nyírtelekről.

A madarat vélhetően valaki már fióka korától neveli, mert nagyon szelíd, kézre ül, a táplálékot kézből elveszi. Vélhetően felnevelése után szabadon engedte, de táplálékhiány miatt legyengült, így került be a kórházba. A darázsölyv főleg vadméhek, darazsak lárváival és bábjaival táplálkozik, de megeszi a kifejlett rovarokat is. Természetesen más rovarokat is szívesen fogyaszt. A darazsak csípésétől a fe-

jén lévő szarupikkelyek védik. Táplálékából adódóan vonuló madár, hazánkba késő tavasszal érkezik meg és októberben elvonul afrikai telelőhelyeikre. Hazai kötőállománya körülbelül 800 párra tehető, amit csak becsülni lehet rejtett életmódja miatt. A darázsölyv közismerten szereti a gyümölcsöket is fogyasztani, így a Madárkórházban megpróbáljuk a legváltozatosabb étrenden átteleltetni. Mostani fő tápláléka a lisztkukac, mézzel leöntött napos csibe darabkák, gyümölcsök, de pár naponta szívesen elfogyaszt egy fél banánt is.

Fotó: Konyhás István

Házunk táján

Daruporta szépítő verseny Hortobágyon

Fotók: Konyhás István

A magyar néphagyományban kiemelt jelentőséggel bír a daru, krúgatása, mai napig az őszi egyik elmaradhatatlan hangulati eleme. A magyar nép körében a darutollas kalap egyfajta státuszszimbólum volt a régi időkben. Magyarországi költésére az 1910-es évek óta nem volt példa egészen tavalyig. Ősszel nagy tömegben vonul át hazánkon. Az itt megpihenő darvak szántókon és tarlókon találnak számukra megfelelő táplálkozóhelyet. Az éjszakákat lecsapolt halastavakon, pusztai elöntéseken töltik. No-vemberben a madarak nagy része elhagyja hazánkat, viszont egyre gyakrabban telelnek át csapatok az országban. Az átnyara-

ló példányok bizakodásra adnak okot, hogy egyszer talán ismét költ nálunk ez a gyönyörű, nagy madár nagyobb számban.

A daru nemcsak a Hortobágyi Nemzeti Park emblémáján, hanem Hortobágy település címerében is szerepel. A falu térsége Európa legjelentősebb daruvonuló helye. Ezért a szervezők Hortobágy egyik fontos vonzerejének, a daruvonulásnak minél átfogóbb és a településhez is méltó megjelenítést célzó portadíszítő és szépítő versenyt hirdettek nemrégiben. A kezdeményezés célja az volt, hogy a daruvonuláshoz kapcsolódó dekorációkkal, a magán és vállalati udvarok és közössé-

gi terek megszépüljenek, és ezzel egy időben egy újabb turisztikai attrakciót hozzanak létre közösen, a helyi lakosok. A felhívásra sok pályázat érkezett. A legjobbakat a zsűri döntése és a közönségsvotumok alapján díjazták is (balra a nyertes). Versenyen kívül a Madárkórház is készített egy daru installációt a főbejáratához (jobbra). Dekorációkkal a darvak költőterületeit, valamint a magyarországi táplálkozó helyeiket szerettük volna bemutatni. A Darufesztivál idején Hortobágy település lakosai ingyenes szekérjáratral tekinthették meg a Daruporta szépítő verseny remekműveit, az indulók portadíszzeit.

Gál Renáta

Telelő gyurgyóka a Madárparkban

2016. június 5-én érkezett hozzánk egy fiatal, sérült gyurgyalg. Sajnos a szárnya olyan mértékben roncsolódott, hogy műtéti beavatkozással sem lehetett rendbe hozni, így a madár röppképtelenné vált.

Először, mivel a madár nem evett magától, tömni kellett lisztkekaccal és méhekkal. A vad madaraknál gyakran előfordul, hogy a stresszesebb fajok az új környezet, a bezártság, valamint a kezelések miatt az első időszakban nem esznek maguktól. A gyurgyalgok rendkívül stresszesek tudnak lenni fogságban. Ez a fiatal egyed viszont pár hét alatt rácsáfolt erre az állításra, ugyanis nem csak magától kezdett el enni, hanem kézből is elveszi a táplálékot és még a gondozók kezére is felül. A szabadon engedhető (tehát sikeresen felépült) madarakat mindig távolságtartással etetjük, valamint csak a legszükségesebb esetben tartózkodunk a közelükben. A tartósan sérült madarakkal viszont más a helyzet, őket megpróbáljuk valamilyen szinten megszeli-
díteni, hiszen úgy nekik is és nekünk is könnyebb. Mivel egy fiatal költöző madárról van szó, az átteleltetése csöppet sem egyszerű feladat. A gyurgyalg elsősorban repülő rovarok-

kal táplálkozik. Leggyakrabban hártványasszárnyúakat (darázs, méh), egyenesszárnyúakat, szitakötőket, kétszárnyúakat (bögöly, légy), futó-, kőris- és fináncbogarakat, poloskákat, lepkéket zsákmányol. Házi méhet leginkább hosszan tartó esős időszakokban fogyaszt. Ezért mi is megpróbáljuk minél változatosabban táplálni, hogy a gyurgyalgunk a telet sikeresen átvészelje, pl.: lisztkekaccal, tücskökkel, legyekkel, szitakötővel. Reméljük, sikerrel járunk és jövő nyáron már a kinti kalitkájában találkozhatnak ezzel a szín pompás kis madárkával vendégeink.

Gál Renáta

Szántó Johanna vagyok, 12 éves. Körülbelül 2013-óta vagyok a Madárkórház lelkes önkéntese. Első élményem a madarakkal az volt, mikor 2012-ben a Madárkórház mikulás ünnepséget tartott a gyerekek számára, természetes volt, hogy ott leszek, hiszen édesanyám a Madárkórház dolgozója 2008 óta. A mikulásra kézzel vehettük az egyik dolgozó vörös vércsét, *Ginát*. Eleinte nagyon féltem, hogy megcsíp, vagy rosszul tartom. De utána megbarátkoztam a madárral, aki pár perc leforgása után büszkén ült a kezemen. Ezután pedig megismerkedtem a Madárkórház akkori solymászával, *Bódis Gergellyel (Bogyó)*, aki máig nagy hatással van rám, mind a való életben, mind a madarak terén. Ő vitt bele engem a solymászat gyönyöreibe, küzdelmeibe és undoraiba. Az idősebb önkénteseknek *Tóth János* volt a legnagyobb mester e téren, sajnos én már nem ismerhettem, de én is nagy tisztelettel nézek fel a munkásságára. Számomra viszont Bogyó lett az én *Tóth Jánosom*.

Sokan nem tudják, hogy a madarazás nem csak gyönyörű és fenséges, hanem rengeteg áldozattal, munkával és küzdelemmel jár. Szavakba nem önthető boldogságot és szabadságot érzek, amikor egy madárral lehetek együtt, amikor a kezeimen ül és érzem, ez egy különleges kapcsolat. Minden madárral más és, más a kapcsolat, akár csak az

emberekkel, de nem felejtetem el, hogy én vagyok a madarak alattvalója és nem fordítva, én csodálom őket és nem ők engem. Küzdelemmel kapcsolatosan egyik meghatározó élményem volt, mikor mesteremmel, *Bogyóval* kellett megtanulnom, hogyan is kell magamat megszerettetni egy madárral, hiszen ez nem megy egyik pillanatról meg a másikra. Persze kivételek azok a madarak, akiket emberek közelében neveltek fel emberek. Sok héten keresztül jártunk ki a Madárkórház elé gyakorolni. Sokszor volt, hogy majdnem feladtam, de Bogyó és a családom tartotta bennem a lelket és kitartottam. Akkor tanultam meg leküzdeni az igazán nagy akadályokat, és tanultam meg, hogy minden akadály leküzdhető, csak erősen kell küzdeni és haladni a cél felé. Persze a küzdelmek sorozata itt nem fejeződött be és tudom, nem is fog, hiszen ettől érdekes és hívogató ez a madárvilág.

2013 nyarán volt szerencsém megismerni *Cseszlai Zsombort* (a fő önkéntes), aki azóta már szinte a családom tagja. Találkozásunk szintén egy madárral fűzhető össze, mivel egy kis verebet találtunk a kertünkben, állatbarátként pedig kötelességemnek éreztem bevinni a madarat a kórházba. Mivel ez egy kései órában történt, így már a dolgozók nem voltak a Madárkórházban, így a legfőbb önkéntes fogadott és látta el a verebet.

Ezt követően kezdtem el önkénteskedni. Itt megismerkedtem jobbnál jobb lelkű emberekkel, akik ugyanúgy érdeklődnek és csodálják a madarakat, mint én. Sokáig csak mások madarán gyakorolhattam, mígnem otthon is és a Madárkórházban is lett egy komolyabb madaram. Otthon egy dolmányos varjú, akinek le voltak törve a tollai, de mára már kinőttek és azóta repül is. A kórházban pedig egy macskabagolyt vettem a gondozásomba, aki szárny sérült. A macskabagolyt 2016 nyarán *Kisteleki Gergely* béklyózta fel, majd miután a kezemre vettem, egyből beleszerettem és így nem tudtam elengedni. Így hát itt maradt velem a Madárkórházban és elneveztem *Pitypangnak*.

Az iskola miatt sajnos csak hétfévente és a szünetekben tudok több időt ott tölteni, de az az idő is mindig tartalmasan és gyorsan telik. Sosincs olyan, hogy ne lenne mit tenni. Hordozom *Pitypangot*, takarítom a madarak helyét és segítek a Madárkórház dolgozóinak. Gyakran járok el rendezvényekre a madarakkal, ilyen például a *FeHoVa*, ahol bemutatjuk a madarakat és reptetnek a solymászok. Ilyenkor minden madarakat szerető és madarakkal foglalkozó ember összegyűlik és hallgatjuk a jobbnál jobb madaras történeteket. Nagy köszönettel tartozom Dr. Déri Jánosnak amiért lehetőséget biztosít, hogy a madarakkal foglalkozhassak. Macskabagolynőnek *Konyhás István*, a Madárpark igazgatóhelyettese hív mostanában. Talán megtartom ezt a nevet.

Szántó Johanna

Fotók: Veres Hajnalka

Itt a hideg, etessük az ég madarait!

Télen nem minden madarunk vonul melegebb vidékekre, számos faj itthon marad. A madáretetés a legtöbb fajt érintő, madárvédelmi munka, aminek évszázados hagyományai vannak Magyarországon.

Hazánkban az etetési időszak fő szezonja az első fagyok beköszöntétől (novembertől) ezek tartós megszűnéséig tart. Szerencsére Magyarországon továbbra sincs szükség az éves madáretetés bevezetésére, így a költési időszak kezdetével, legkésőbb április közepén fejezzük be a kert madarainak etetését.

Nagyon fontos, hogy ha télen elkezdjük az etetést, akkor nem szabad abbahagyni, csak a fagyok végén! Gyorsan megszokják a madarak az etetőhelyek könnyen megszerezhető táplálékínátát, ezért ha váratlanul abbahagyjuk az eleség pótlását, nagyon sok madárnak problémát okozhatunk. A kistestű madarak számára létfontosságú lehet, hogy ne veszítsenek sok energiát azzal, hogy az üresen talált etető helyett máshol kell keresgélniük, ezért a legkeményebb hidegben érdemes rendszeresen feltölteni a madáretetőt. Ezeknek a madaraknak a tartalékai ugyanis csak arra elegendőek, hogy át tudják vészelni a fagyos éjszakát. Ha másnap nem tudnak eleget táplálkozni, mert nem töltöttük fel az etetőt, könnyen elpusztulhatnak a következő hideg éjszakán.

A következő eleségeket bátran adhatjuk az etetőre járó madaraknak: búza, kukorica, napraforgó tányér, napraforgómag, cirok, lenmag, fénymag, fenyőmag, kendermag, köles, muhar, dió, mogyoró (nem sós), kesudió, zabpehely (csak nyersen,

főzve nem!). Viszont fontos, hogy ezek ne sózott vagy pörkölt eleségek legyenek. Az olajos magvak és az állati zsiradék mellett almával is etethetünk. Ezeket lehetőleg szúrjuk fel bokrok és fák ágcsomjaira, de néhány darabot a talajra is tehetünk. Az etetésen kívül fontos feladat télen a madáritatás is. Érdekes az itatót a fagyos időben naponta többször is ellenőrizni, hogy az edénybe ne fagyjon bele a víz.

Nagyon fontos, SOHA NE adjunk a madaraknak az etetőben kenyeret, kenyérmorzsát, kalácsot, mert ez több napig, hétig is ott maradhat elfogyasztatlanul és eközben erjedésnek indulva gyomor- és bélgyulladást, akár a madarak pusztulását okozhatja. Ezenkívül ne adjunk zsemlemorzsát, nyers rizst, csontkukacot, sózott vagy főtt szalonnát, gépsonkát vagy bármilyen sózott, illetve füstölt dolgot.

Lehetőleg az etetőket olyan helyen helyezzük el, ahol kicsi a zavarás és a madarak könnyen meg tudják közelíteni. A kisebb testű madarak félénkebbek, ezért érdemes az etetőt úgy elhelyezni, hogy annak környékén legyen valamilyen bokor, örökzöld, vagy cserje. Erre azért van szükség, mert ha megriadnak, akkor a bokrok számukra biztonságot nyújtanak, kiváló búvóhelyül szolgálnak. Macskáktól és egyéb ragadozóktól mindenképpen védve legyen az etető. Ha kutyánk vagy macskánk is van, akkor az etetőt tegyük megfelelő magasságba úgy, hogy a macskák csak nehezen, vagy egyáltalán ne tudják megközelíteni. Az etető tisztántartása is egy

fontos feladat. Az összegyűlt esővízben ázó, romlott, esetlegesen már erjedő eleségben elterjedhetnek a kórokozók, amik betegséget okozhatnak, valamint az élősködők is megjelenhetnek. Abban az esetben, ha a nagy hó betemette az etetőt, seprjük le a havat róla és a környéket is takarítsuk meg egy kicsit. A téli madáretetésnek legfőbb célja, hogy a madarakat ezen a zord, táplálékban szűkös időszakon segítsük, de persze emellett az etetőn zajló élet megfigyelése is sok örömet tud okozni. Hiszen aligha van a szürke téli hétköznapiokon vidámabb elfoglaltság, mint az, ha gyönyörködhetünk a madáretető környékén hancúrozó kis madarak játékában. Ha ezt a néhány fentebb felsorolt alapszabályt betartjuk, biztosan problémamentesen áttelelnek majd téli tollas vendégeink.

Gál Renáta

Fotók: Veres Hajnalka és Konyhás János

Készítsünk madárkalácsot házilag!

Szóval nem madárlátta kalács, hanem madaraknak való kalács. A madárkalács az ég állatainak egyik kedvenc téli csemegéje. Nem véletlenül, hiszen csupa olyan dolog van benne, amit a madarak szeretnek: faggyú és különféle olajos magvak. Az elkészítése végtelenül egyszerű, úgyhogy ahelyett, hogy a boltban vásárolnánk meg, nyugodtan megpróbálkozhatunk otthon is!

1. Öntsünk egy edénybe megolvasztott marhafaggyút (esetleg sertézsírt). Nagyon FONTOS, hogy NE legyen só!!!! Amikor már nappal is mínuszok vannak, akkor megfelelő a sertézsír is, egyébként inkább marhafaggyút használjunk. A megolvasztott zsiradékba legalább kétszer olyan mennyiségű magkeverék kerüljön.

2. Keverjünk bele olajos magvakat (napraforgó, tök-, len, kendermag, köles) és dió- vagy mogyoródarabokat úgy, hogy csak annyi legyen a faggyú aránya, ami még összetartja a magokat.

3. Mikor elkezd kihűlni, de még formázható, gyúrjunk belőle teniszlabda nagyságú (vagy annál valamivel kisebb) golyókat, és tegyük ki a hidegre vagy be a hűtőbe!

4. Ha kihűlt, csomagoljuk a gombócokat hálóbá (amilyenben a krumplit vagy a narancsot árulják), kössük rá egy madza-

got, és akasszuk ki az ablakba vagy egy fára! Akár formákat is készíthetünk belőle, ekkor a lépések a következők:

1. Egy alufóliával leterített deszkára készítsük ki a különféle formájú kiszúróformákat, és még meleg, formázható állapotban töltsük bele a magvas masszát.

2. Egy kanállal vagy késsel nyomjuk össze a masszát, hogy szorosan kitöltse a formát.

3. A megtöltött formákat tegyük hűvös helyre, és hagyjuk kihűlni őket.

4. Óvatosan nyomkodjuk ki a madársütit a formából.

5. Egy hosszú tűvel vagy szöggel fúrunk lyukat a süti egyik végébe.

6. A lyukon keresztül fűzünk át egy madzagot vagy drótot, majd a végét kössük/hurkoljuk össze.

Gál Renáta

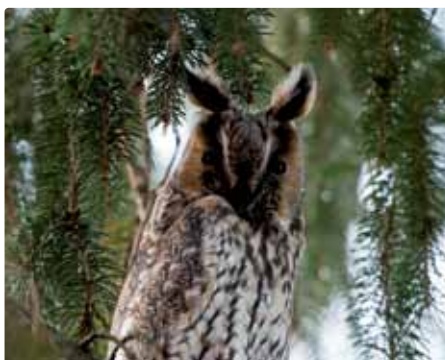
Madárkórház Alapítvány

Templomszentelés, madárkalács készítés és bagolyles Hortobágyon

Jöjjön el családjával nézze meg az elkészült hortobágyi templomot és készítsen madárkalácsot! Most mi adjuk az alapanyagot hozzá és segítünk a kalácskészítésben is.

2016. december 3-án 11 órától várjuk a kicsiket és nagyokat!

10 órától a csárda mellett a Hortobágyi Ökumenikus Templom szentelését/áldását is megtekinthetik, hiszen ilyen alkalom ezer évben csak egyszer van Hortobágyon. Dr. Déri János nem csak a Madárkórház vezetője, hanem a Hortobágy Templomáért Alapítvány kuratóriumi elnöke is. A 16 év alatt felépített templom jogutódja az Árpád-kori hortobágyi települések tatárok és törökök által lerombolt templomainak.

11 órától pedig kezdődik a közös madárkalács készítés melyhez minden eszközt és alapanyagot biztosítunk, és az elkészült kalácsokból vihetnek is haza a készítőik, hogy otthon is tudjanak etetni. A madárkalács készítés mellett a téli madáretetés kulisszatitkairól is szó lesz. A madárkalácsokat

a parkban kihelyezett etető köré helyezzük ki. Ha már gondoskodtunk az énekesmadarakról, akkor kora délután bagolylesre indulunk a faluban. Az itt nappalozó erdei fülesbaglyokat számoljuk meg, lessük meg őket távcsővel. És mivel a baglyok a hortobágyi templom környékén szeretnek teleni, így délután a templom előtti élő jászolnál és a templomban rendezett műsor megtekintésével zárul a szombati programunk.

A programra külön belépő nem szükséges, csak a Madárparkba szóló jegyet kell megváltani, ami most egységesen 800 Ft kicsiknek és nagyoknak. Két vagy annál több gyermek esetén a kedvezményes családi jegyünket is igénybe vehetik 2500 Ft-ért.

Születésnapunkra

Októberben ünnepeltük a hortobágyi madármentés 25. évfordulóját és a Madárpark is ebben az évben lett tízéves. Az ünnepségen az alapítók viszaemlékeztek a kezdetekre és az áram

nélküli tanyasi madármentésre. *Lehocky Krisztián* vetített képes előadásban mutatta be a Madárkórház és a Mályi Madármentő Állomás közötti példaértékű együttműködést. Az újonnan épített kemencét buktasütéssel avattuk fel, mellette pedig marhapörkölt és slambuc rotyogott a bográcsokban. A meleg étel el is kelt a hűvös, esős időben. A kórház épületét *Szenes József* plébános úraszentelte, ezzel is további lelki erőt adva a madárgyógyításhoz.

Őszi sündörgés

A tél közeledtével nemcsak a madarak, hanem négylábú vendégeink is segítségre szorulhatnak a kertben. Ha kertünkben gyakori vendég a süni, akkor legyünk nagyon boldogok, mert személyében maga a földreszállt bio-rovarirtó érkezett meg hozzánk.

Éjszakai portyázásai közben, ugyanis elfogyaszt minden útjába kerülő káros tücsköt-bogarat. Tegyük meg ezért mindent, hogy jól érezze magát nálunk és sokáig maradjon. A sünök nem túl változósak, egyaránt esznek csigákat, rovarokat, férgeket, rágcsálókat és gyümölcsöt, megtelepedésük egyik legnagyobb akadálya a megfelelő bújóhely, ami különösen a téli álm időszakában nélkülözhetetlen. A süni valódi téli álmat alszik (hibernálódik), ami azt jelenti, hogy ősszel beássa magát az avarba, összegömbölyödik, légzése lelassul, és a testhőmérséklete lecsökken. A tél átvészelésében mi is segítségükre lehetünk, ha számukra megfelelő rejtékhelyeket hozunk létre. Mivel ezek a kis négylábúak tapasztalatok alapján szívesen beköltöznek a tűzfarakások réseibe, sokat segíthetünk nekik azzal, ha az alapi rönkök között hagyunk ki süni méretű hézagokat. Egy másik, ki-

csit több energiát igénylő megoldás az, ha esőmentes rőzserakást készítünk számukra. A kert egyik sarkába rakjunk össze egy nagyobb halom rőzsét, fedjük be ágakkal és száraz lombbal, majd egy kiterített műanyag fóliával takarjuk le a kupacot. Csak a fólia négy sarkát rögzítsük kövekkel. Azért, hogy a műanyag ne éktelenkedjen, tegyünk

rá még több rőzsét. Mostanában szerencsére egyre több helyen találkozhatunk organikus komposztálókkal, ami a gyíkok és békák mellett a sünöknek is jó nyári és téli menedéket jelent, főleg akkor, ha a komposztáló láda aljára több rétegben elhelyezett vastagabb ágakból bújóhely labirintust alakítunk ki. Az állatvédőknek köszönhetően egyre gyakoribbak napjainkban a sünházak is. Ezek a bújóhelyek fából készülnek és levehető a tetejük, így könnyen

nyen fel tudjuk tölteni száraz levéllel, fűvel a „lakóteret”, illetve ellenőrizni tudjuk, hogy megtelepedtek-e már benne a lakók. Az ilyen sünház elejét érdemes jobban befedni, hogy valóban menedékként szolgáljon egy kis süni-nek. A bújóhelyek biztosítása mellett figyeljünk rájuk oda az őszi avarégetés során is, ugyanis a levél halomban, téli álmra bekucorodó sünök, vagy egyéb kisállatok is lehetnek! Az avar elégetése környezetvédelmi okok miatt ma már egyébként is tilos. Annak bezárkózása előtt is érdemes ugyanígy tenni, nehogy elcsomagoljunk véletlenül egy kedves kis emlőst is az őszi levelekkel együtt. Ősszel tehetünk ki etetőket is, amivel akár meg is oldhatjuk a téli álm előtti felhízalásukat. Megfelelő táplálék számukra az aszpikos cicakaja – keverve egy kis száraz süni táppal – vagy akár egy kis tojásrántotta. Ha azon szerencsések közé tartozunk, akiknek kertjébe rendszeresen ellátogatnak a sünök, ne feledkezzünk meg róla, hogy a süni védett állat, a szabadban érzi jól magát, ne akarjuk lakásunkban tartani! Lessük ki szokásait, esetleg tegyük ki neki a szabadba némi eleséget, de ha menni akar, engedjük útjára.

Gál Renáta

**A Hortobágyi Turisztikai Kerekasztal Közössége
Hagyományteremtő Adventi Zenés Estéket szervez
a hortobágyi Ökumenikus templomnál Adventi koncert,
adventi vendégvárással, igehirdetéssel, ahol élő Betlehem is lesz
minden adventi hétvégén és Karácsonykor.**

16.00 Adventi koncert (20-30 perc)

16.30 Adventi igehirdetés, *Hasulyó János* római katolikus plébános

17.00 Adventi gyertyagyújtás

A programok ingyenesek. Szívesen vesszük felajánlásait az agapéhoz (sütemény, szendvics, hideg-meleg frissítő italok), amikkel a fellépőket is megvendégelhetjük.

Az Adventi koncerteken közreműködnek:

november 26. (szombat)

16.00 Balmazújvárosi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanítványai

december 3. (szombat)

10.00 Templomszentelés a debreceni Maróthi György Pedagógus Kórus közreműködésével.

16.00 Kodály Zoltán Zeneiskola-Szaskgimnázium (Debreceni Zenede) tanítványai

december 10. (szombat)

16.00 Fekete László Zeneiskola-AMI (Tiszafüred) tanítványai

december 17. (szombat)

16.00 Zichy Rézfúvós Kvintett (Zichy Géza AMI, Hajdúszoboszló), művészeti vezető: Kiss László

Ember és madár irodalmi pályázat

**A hortobágyi Madárkórház Alapítvány irodalmi pályázatot hirdet
általános és középiskolás tanulók számára „Ember és madár” címmel.**

A nevezőktől elsősorban olyan írásokat várunk, amelyek az ember/emberiség, és a madarak kapcsolatát írja le. A pályázatnak műfaji kötöttsége nincs; prózai és verses elbeszélés egyaránt benyújtható. Az írásmű terjedelme minimum 1000 karakter lehet, és nem haladhatja meg a 10 000 karaktert. Az e-mailben benyújtott pályázatokat Times New Roman betűtípussal, 1,5-es méretű sortávolsággal írva, 12-es betűmérettel, Word formátumban, csatolt file-ként kérjük! A pályázatokat **2017. január 22-ig**, a Magyar Kultúra Napjáig postai vagy elektronikus úton kérjük eljuttatni a Madárkórház lent található elérhetőségeire. Valamennyi pályázó és két családtagja egy alkalommal ingyenesen megtekintheti a Madárkórházat. A díjazott írók szerzőit egy-egy képzőművészeti alkotással, DVD-vel, valamint könyvvel jutalmazzuk. A díjazottak és két családtagjuk egy éves időtartamú ingyenes belépést nyernek a hortobágyi Madárkórházba. A legszínvonalasabb pályaművek megjelennek a Pusztadoktor Magazinban, valamint a madarpark.hu oldalon.

A pályázathoz kérjük mellékelni a pályázó

nevét, életkorát, posta- és e-mail címét, iskolája pontos elnevezését és postacímét!

Postacímünk: Madárkórház Alapítvány, 4071 Hortobágy, Petőfi tér 6. • E-mail címünk: madarkorhaz@gmail.com

Leadási határidő: 2017.01.22

Amennyiben lehetősége van, kérjük, támogassa alapítványunkat! Köszönjük!

Bankszámlaszámunk: 59900029-10001868 • Adószámunk: 18557899-1-09

Olvasói leveleket, érdeklőségeket a következő címekre várunk: pusztadoktor@t-online.hu • 4071 Hortobágy, Petőfi tér 6.

Állatorvosi, állatgyógyászati területen felmerülő kérdéseiket a fenti címekre várjuk! Megjelenik 12 000 példányban.

Hirdetési feladás, sérült madár bejelentése: pusztadoktor@t-online.hu • Tel.: +36 (30) 9435-494; +36 (52) 369-181

Szerkesztők: Dr. Déri János, Konyhás István, Veres Hajnalka • Tördelés: TerepSzemle Stúdió (Veres Hajnalka) • ISSN 1788-456X

Megtalálható országsszerte állatorvosi rendelőkben, állatkertekben, kisállatkereskedésekben, állati áruházakban, megyei könyvtárakban.

